

litteratur om Oceanien. Det mest spændende gemmer sig i kapitlerne „Search Trees: I“ og „II“. Her får vi en gennemgang af teorier om den koniske klan og af prestigegode-systemer, hvor Jonathan Friedmans artikel i *Folk* (1981) har en central plads (og en tidlig artikel af Jan Hjernø fra samme tidsskrift (1979) benyttes som en vigtig kilde). Den teoretiske afklaring bruges i næste kapitel til en påvisning af den koniske klans forekomst i Mikronesien og de strukturelle resultater af devolutionsprocesser i denne region. I andre kapitler bruges grafteorien til analyser af handelssystemer, centralitet og dominans i øsystemer og udviklingen af slægtskabs- og ægteskabssystemer.

Hvor god en teori end er, så afhænger dens resultater af karakteren af det materiale, den anvendes på. Her mærker man, at forfatterne er så begejstrede for deres formelle teorier, at de undlader at gå ind på det store spørgsmål, der må stilles, når man bruger etnografiske data løst fra deres historiske tilblivelsesbetingelser. Hvordan kan materiale indsamlet i forskellige samfund under meget forskellige stadier og lokalhistoriske forløb af den koloniale forandring forsvarligt sammenstilles til „rene“ strukturelle transformationsanalyser? Det er et spørgsmål, som netop mange strukturalistisk orienterede antropologer negligerer, og også her savner man en diskussion af det. Alligevel er bogen på grund af sine inspirerede og kreative ideer anbefalelsesværdig for dem, der interesserer sig for slægtskab, udveksling og historiske processer i Oceanien. De må håbe at finde bogen på et bibliotek. Den findes kun i hardback til en pris af £ 40!

John Liep
Institut for Antropologi
Københavns Universitet

ANGELIQUE HAUGERUD: *The Culture of Politics in Modern Kenya*. Cambridge: Cambridge University Press 1995. ISBN 0-521-47059-5 (hb). Pris: £ 35.

En *baraza* er et offentligt politisk møde. I disse udendørs forestillinger møder Kenyas politikere deres vælgere. Politikernes evne til at håndtere *baraza*'ens krævende samspil med vælgere og kolleger er afgørende for deres anseelse og status.

Præsident Moi er en mester i at skabe dialog med almindelige mennesker. Han taler tit

på swahili til udlændinges irritation. En *baraza* er en opvisning af statens magt, men magten bliver stedse udfordret af borgere, som ved disse lejligheder ikke ganske lader sig styre af den frygt, der ellers har været karakteristisk for Kenyas politiske liv. *Baraza* er underholdning og uden for byerne også forum for udvikling og instruktion. Der er regler for disse offentlige forestillinger, men reglerne kan brydes både af magthavere, som kan vælge at fyre en illoyal politiker for åbent tæppe, og af vælgere, som ved tilråb kan minde en tvetunget politiker om fordums fejltrin og sætte hans politiske liv på spil.

Baraza er en stadigt tilbagevendende begivenhed, hvis udtryk Haugerud prøver at aflæse for at kunne karakterisere det moderne Kenyas politiske kultur og struktur. Resultatet af anstrengelserne, *The Culture of Politics in Modern Kenya*, er en iderig, men ikke ganske sammenhængende fremstilling af så forskellige forhold som Kenyas internationale ry, den moderne populærkulturs modstandspotentiale, social ulighed på landet og det centrale Kenyas historie de sidste hundrede år.

Bogens to første dele skildrer baggrunden for og indførelsen af flerpartipolitik i Kenya i 1990'erne. Fremstillingen argumenterer for sammenhængen mellem den interne modstand mod et autokratisk og korrupt etpartisystem, donorernes økonomiske pres og regimets opmuntring af politisk etnicitet, som til sammen førte til politisk ustabilitet, stigende vold og økonomisk nedtur. Men som også resulterede i politisk differentiering og en opposition, som ikke lod sig styre, og stigende artikulation fra forskellige dele af civilsamfundet.

I kapitel tre indsnævres perspektivet til Embudistriktet i det centrale Kenya. Her analyseres konkrete *baraza* som arenaer for magtkampe mellem lokale og nationale politikere og mellem politikere og vælgere. Haugerud anskuer de politiske møder som „performance“. Hun viser, hvordan politikere udnytter deres sproglige ekspertise og deres viden om centrale sociale og moralske begreber i lokalsamfundet til at etablere loyalitet og samhørighed. Visse emner såsom ideologi og klasse kan ikke diskuteres offentligt. Andre såsom nødvendigheden af udvikling, af at følge i præsidentens fodspor og faren ved at lytte til fremmede vendes og drejes. På møderne afprøves grænserne for en acceptabel politisk diskurs, og de, der udfordrer grænserne for frækt, løber en betydelig risiko.

I bogens fjerde del udvides perspektivet rumligt til at omfatte hele regionen omkring Mount Kenya, i hvilken Embu er en del, og i tid til at bevæge sig fra regionens førkoloniale historie op gennem kolonitiden til nutiden. Social differentiering og forestillinger om rigdom og fattigdom strukturerer fremstillingen. Ligesom den fremragende Kenyahistoriker, John Lonsdale, søger Haugerud at løse en del af problemet med manglende skriftlige kilder ved at tage ordsprog og faste talemåder som udtryk for den folkelige forståelse af centrale samfundsmæssige anliggender. Ordsproget „den fattige mand taler altid med tynd tunge“ er således udtryk for, at fattigdom i modsætning til rigdom ikke forbindes med værdi og respekt fra omverdenen. Haugerud har desuden udnyttet et rigt arkivmateriale, der belyser regionens udvikling set fra koloniadministrationens synsvinkel. Fremstillingen af sociale og etniske dynamikker bærer præg af James Scotts forestillinger om „moral economy“, Londaes centrale analytiske kategorier, og af Charles Ambler's *Kenyan Communities in the Age of Imperialism* fra 1988. Disse inspirationer forenes overbevisende i Haugeruds egen fortolkning af samfundsudviklingen i en region, hun kender særdeles godt.

Værkets sidste del er en tæt analyse af rige og fattige i Embus landbrugsbaserede økonomi. Hun fremstiller detaljeret, hvordan de gensidige forhold mellem patroner og klienter er udtryk for modernitet på linje med magtudøvelsen fra mindre personliggjorte interesse-sammenslutninger. Og hvordan Kenyas politikere baserer den magt, der udfolder sig i storbyens politiske institutioner, på ressourcer og relationer, som hører de rurale områder til. Staten har ikke styr på opdeling og tildeling af den mest centrale ressource af alle: jord. Det politiske råderum, som barazainstitutionen er udtryk for, udnyttes af individer og grupper til at fremme egne formål, og der er grænser for statens evne til at underordne og manipulere.

Haugerud er antropolog og karakteriserer sit værk som politisk antropologi. Hun er original og udfordrende i sin sammenkædning af det detaljerede lokalstudie med analyse af nationale magtstrukturer og i sit blik for den gensidige afhængighed mellem politik og kultur, som den kommer til udtryk i barazainstitutionen. Bogen viderefører på det smukkeste den linje, som en anden inspirerende antropolog, David Parkin, har lagt i sin tyve år gamle fremstilling af sammenhænge mellem kultur

og politik i *The Cultural Definition of Political Response: Lineal Destiny Among the Luo*.

Bodil Folke Frederiksen
Internationale Udviklingsstudier
RUC

L.R. HIATT: Arguments about Aborigines. Australia and the Evolution of Social Anthropology. Cambridge: Cambridge University Press 1996. ISBN 0 521 46008 5 (hb).

I slutningen af forrige århundrede kom de førende antropologers interesse til at samle sig om de australske indfødte. (Jeg vægrer mig stadig ved at bruge den nu politisk korrekte, men på dansk monstrose betegnelse aboriginer eller endnu værre, som det undertiden ses i pressen, aboriginaler.) Det var under evolutionismen, hvor spørgsmål om oprindelsen af centrale menneskelige institutioner som ægteskab, familie og religion var brændende. I Australien mente man at stå over for de mindst udviklede samfundsformer, som måtte være nær på det primitive ursamfund, man var i gang med at rekonstruere.

Der opstod et samarbejde mellem fremstående antropologer i metropolerne og hvide australske forskere i marken. Missionæren Fison og hans medarbejder Howitt, der var fredsdommer, blev således protegeret af Morgan, mens naturforskeren Spencer og postmeister Gillen arbejdede under vejledning af Frazer. Gennem disse teamworks blev opsigtsvækkende materiale indsamlet, der kunne belyse teorier om f.eks. gruppeægteskab og totemisme. Denne etnografi kom til at indgå i vigtige værker af Frazer og Durkheim (og Freud). På en række områder gjordes opdagelser, der skulle blive genstand for debat langt frem i tiden, og i nogle tilfælde, hvor det drejer sig om jordrettigheder og sammenhængen mellem religion og landskab, er det spørgsmål, der har konsekvenser for retssager om erstatninger og jordrettigheder i dagens Australien.

Hiatt er en af efterkrigstidens store australske antropologer, der nu befinder sig i emeritus-stadiet. I denne bog skildrer han udviklingen inden for en række stridsspørgsmål i forskningen om de australske indfødte. Det drejer sig blandt andet om beskaffenheden af lokalgrupper, gruppeægteskab, kvinders stilning, politisk lederskab, tilstedeværelsen af